

**KLINIK FANLARNI O'QITISHDA CASE-STUDY TEXNOLOGIYASINING
TALABALARDA DIAGNOSTIK FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHDAGI
SAMARADORLIGI****Ziyodullayeva Marvarid Botirjon qizi**

Toshkent davlat tibbiyot universiteti magistranti

Lola Yunusovna Akramova

PhD, dotsent, Toshkent davlat tibbiyot universiteti, O'zbek va xorijiy tillar, pedagogika kafedrası.

lolahonakramova18@mail.ru

Annotatsiya: Zamonaviy tibbiy ta'lim tizimida talabalarni nazariy bilim bilan bir qatorda amaliy va klinik kompetensiyalar bilan qurollantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan, case-study texnologiyasi klinik fanlarni o'qitishda samarali innovatsion pedagogik yondashuvlardan biri hisoblanadi. Mazkur usul talabalarga real klinik holatlar asosida muammolarni tahlil qilish, mustaqil qaror qabul qilish va diagnostik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi. Ushbu maqolada klinik fanlarni o'qitishda case-study texnologiyasining talabalarda diagnostik fikrlashni shakllantirish va rivojlantirishdagi samaradorligi tahlil qilinadi hamda uning ta'lim jarayonidagi afzalliklari yoritiladi.

Kalit so'zlar: Case-study texnologiyasi, klinik ta'lim, diagnostik fikrlash, tibbiy ta'lim, innovatsion pedagogika, klinik kompetensiya, muammoli vaziyat, talaba faolligi, interfaol ta'lim, amaliy ko'nikma.

Kirish

Bugungi kunda tibbiyot sohasining jadal rivojlanishi va sog'liqni saqlash tizimiga qo'yilayotgan yangi talablar tibbiy ta'lim sifatini oshirishni dolzarb masalaga aylantirmoqda. Ayniqsa, klinik fanlarni o'qitishda talabalarining nafaqat nazariy bilimlarni egallashi, balki ularni amaliyotda qo'llay olishi, kasalliklarni to'g'ri tahlil qilishi va aniq diagnostik xulosa chiqara olishi muhim hisoblanadi. An'anaviy o'qitish metodlari ko'pincha talabaning passiv ishtirokiga asoslangan bo'lsa, zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim oluvchini faol subyekt sifatida shakllantirishga qaratilgan. Shunday innovatsion metodlardan biri — case-study texnologiyasi bo'lib, u real yoki modellashtirilgan klinik holatlar asosida o'quv jarayonini tashkil etishga xizmat qiladi. Mazkur texnologiya talabalarda tanqidiy va diagnostik fikrlashni rivojlantirish, klinik vaziyatlarni chuqur tahlil qilish, muammoga turli nuqtai nazardan yondashish hamda to'g'ri tibbiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Ushbu maqolada case-study texnologiyasining klinik fanlarni o'qitishdagi pedagogik ahamiyati va uning talabalar diagnostik tafakkuriga ta'siri ilmiy jihatdan tahlil qilinadi.

Materiallar va metodlar

Mazkur tadqiqot klinik fanlarni o'qitishda case-study texnologiyasining talabalarda diagnostik fikrlashni rivojlantirishdagi samaradorligini aniqlashga qaratilgan bo'lib, unda sifat va miqdoriy tahlil usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tibbiyot yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar orasida case-study texnologiyasi asosida tashkil etilgan dars mashg'ulotlari kuzatildi va tahlil qilindi. Tadqiqotning nazariy asosini zamonaviy pedagogika, tibbiy ta'lim metodikasi va interfaol ta'lim texnologiyalariga oid ilmiy adabiyotlar tashkil etdi. Shu bilan birga, case-study usulining klinik ta'limdagi o'rni va ahamiyatini aniqlash maqsadida mahalliy va xalqaro ilmiy manbalar o'rganildi. Amaliy bosqichda talabalar ikki guruhga ajratildi: nazorat guruhi an'anaviy

o'qitish metodlari asosida, tajriba guruhi esa case-study texnologiyasi yordamida o'qitildi. Mashg'ulotlar davomida klinik holatlar tahlili, bemor anamnezini o'rganish, tashxis qo'yish va davolash rejasini ishlab chiqishga doir topshiriqlar bajarildi. Olingan natijalar talabalarning diagnostik fikrlash darajasi, mustaqil qaror qabul qilish qobiliyati va klinik tafakkuri asosida baholandi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari case-study texnologiyasining klinik fanlarni o'qitishda yuqori samaradorlikka ega ekanligini ko'rsatdi. Tajriba guruhidagi talabalar nazorat guruhiga nisbatan klinik holatlarni tahlil qilishda ancha faol va mustaqil yondashuvni namoyon etdilar. Case-study asosida ta'lim olgan talabalarda simptomlarni aniqlash, differensial tashxis qo'yish va yakuniy klinik xulosa chiqarish ko'nikmalari sezilarli darajada yaxshilandi. Shuningdek, ularning muammoli vaziyatlarda tezkor va asosli qaror qabul qilish qobiliyati oshgani kuzatildi. Natijalar shuni ham ko'rsatdiki, mazkur texnologiya talabalar motivatsiyasini oshirib, ularni dars jarayoniga faol jalb etishga xizmat qiladi. Talabalar o'z bilimlarini amaliy klinik vaziyatlarda qo'llash imkoniyatiga ega bo'lib, bu esa bilimlarning mustahkam o'zlashtirilishiga olib keldi.

Muhokama

Olingan natijalar case-study texnologiyasining klinik fanlarni o'qitishda samarali pedagogik vosita ekanligini tasdiqlaydi. Ushbu metodning asosiy afzalligi shundaki, u talabalarni nazariy bilimlarni passiv qabul qiluvchi emas, balki faol tahlil qiluvchi va mustaqil fikrlovchi shaxs sifatida shakllantiradi. Diagnostik fikrlashni rivojlantirish tibbiy ta'limning eng muhim maqsadlaridan biri hisoblanadi. Case-study texnologiyasi orqali talabalar real klinik vaziyatlarga yaqinlashtiriladi, bu esa ularda kasbiy mas'uliyat, klinik tafakkur va tahliliy yondashuvni shakllantiradi. Biroq ushbu metodni qo'llashda ayrim qiyinchiliklar ham mavjud. Jumladan, case tayyorlash uchun ko'proq vaqt va pedagogdan yuqori metodik tayyorgarlik talab etiladi. Shunga qaramay, uning ta'lim sifatini oshirishdagi ijobiy natijalari bu qiyinchiliklarni oqlaydi. Umuman olganda, case-study texnologiyasi klinik fanlarni o'qitishda innovatsion va samarali yondashuv bo'lib, bo'lajak shifokorlarning diagnostik fikrlash kompetensiyasini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Klinik fanlarni o'qitishda case-study texnologiyasidan foydalanish talabalarning diagnostik fikrlashini rivojlantirishda yuqori samaradorlikka ega ekanligi tadqiqot natijalarida yaqqol namoyon bo'ldi. Ushbu metod orqali talabalar real klinik vaziyatlarni tahlil qilish, muammolarni aniqlash, differensial tashxis qo'yish va asosli klinik qaror qabul qilish ko'nikmalarini yanada mustahkamladilar. Case-study yondashuvi ta'lim jarayonini an'anaviy shakldan interfaol va talaba markazlashgan tizimga aylantiradi. Bu esa ularning faolligini oshirib, mustaqil fikrlash, tahliliy yondashuv va klinik tafakkurni rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, mazkur texnologiya nazariy bilimlarni amaliyot bilan integratsiya qilish imkonini beradi va kelajakdagi shifokorlarning kasbiy kompetensiyasini oshiradi. Xulosa qilib aytganda, case-study texnologiyasi klinik fanlarni o'qitishda zamonaviy va samarali pedagogik yondashuv bo'lib, u talabalarda yuqori darajadagi diagnostik fikrlashni shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. John Dewey. (1938). Experience and Education. New York: Macmillan.
2. Donald Schön. (1983). The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action. Basic Books.
3. Herbert A. Simon. (1977). The Sciences of the Artificial. MIT Press.

4. World Health Organization. (2020). Health Professions Education and Competency-Based Learning. Geneva: WHO.
5. David M. Gaba. (2004). The Future Vision of Simulation in Healthcare. Simulation in Healthcare Journal.
6. Seymour Papert. (1993). The Children's Machine: Rethinking School in the Age of the Computer. Basic Books.
7. Lee S. Shulman. (1986). Those Who Understand: Knowledge Growth in Teaching. Educational Researcher.
8. Richard E. Mayer. (2009). Multimedia Learning. Cambridge University Press.
9. Lev Vygotsky. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.
10. UNESCO. (2019). Innovative Pedagogies in Higher Education. Paris: UNESCO Publishing.

